

Received: 9 May 2024

Revised: 4 June 2024

Accepted: 4 June 2024

THE ROLE OF THE AUDIT COMMITTEE AND THE BUSINESS PERFORMANCE

Nongluck PHUDPHUEK¹ and Suree BOSAKORANUT¹

1 School of Accountancy, Sripatum University, Thailand; tusikahome@gmail.com (N. P.);
dr.sureebos@gmail.com (S. B.)

Handling Editor:

Professor Dr.Chanathat BOONRATTANAKITTIBHUMI European International University, France
(This article belongs to the Theme 1: Humanities & Social Sciences for Sustainable Development)

Reviewers:

1) Assistant Professor Dr.Nuthawut SABSOMBAT	Kasetsart University, Thailand
2) Assistant Professor Dr.Orawon CHUAMAUNGPHAN	Chiang Rai Rajabhat University, Thailand
3) Assistant Professor Dr.Pattra TECHATANASET	KMUTNB, Thailand

Abstract

This article aims to present knowledge from a literature review on the audit committee's role in listed companies on the Stock Exchange of Thailand. It seeks to explain the duties and responsibilities of the audit committee, particularly in today's rapidly changing business environment. The audit committee plays a vital role in increasing operational efficiency, building confidence among users of financial information, strengthening internal control systems, promoting good governance and transparency, monitoring the auditor's work, and reporting to the board of directors and stakeholders. Therefore, the characteristics of the audit committee are crucial in helping directors structure it for optimal effectiveness and impact on overall performance.

Keywords: Audit Committee, Listed Companies, Business Performance

Citation Information: Phudphuek, N., & Bosakoranut, S. (2024). The Role of the Audit Committee and the Business Performance. *Thai Interdisciplinary and Sustainability Review*, 13(2), 46-54. <https://doi.org/10.14456/tisr.2024.22>

บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของกิจการ

นางลักษณ์ ผุดผือก¹ และ สุรีย์ โปษกรณัฏ¹

1 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม; tusikahome@gmail.com (นางลักษณ์); dr.sureebos@gmail.com (สุรีย์)

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ชนกทัต บุญรัตน์กิตติภูมิ มหาวิทยาลัยโรเปียน อินเตอร์เนชันแนล ประเทศฝรั่งเศส
(บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหัวเรื่องที่ 1: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน)

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภูมิ ทรัพย์สมบัติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณณ เชื้อเมืองพาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรา เตชะธนเศรษฐ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความรู้จากการทบทวนวรรณกรรมบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่ออธิบายถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเฉพาะในโลกธุรกิจปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทสำคัญต่อการผลการดำเนินงานขององค์กร การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานขององค์กรเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน และช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้ให้ข้อมูลทางการเงิน เสริมสร้างระบบการควบคุมภายใน ส่งเสริมธรรมาภิบาลและความโปร่งใส ตรวจสอบการทำงานของผู้สอบบัญชี และรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยกรรมการในการตัดสินใจในการจัดโครงสร้างคณะกรรมการตรวจสอบในลักษณะที่จะพัฒนาประสิทธิภาพและส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานโดยรวม

คำสำคัญ: คณะกรรมการตรวจสอบ, บริษัทจดทะเบียน, ผลการดำเนินงานของกิจการ

ข้อมูลอ้างอิง: นางลักษณ์ ผุดผือก และ สุรีย์ โปษกรณัฏ. (2567). บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานของกิจการ. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย*, 13(2), 46-54. <https://doi.org/10.14456/tisr.2024.22>

บทนำ

ในยุคสมัยที่การดำเนินธุรกิจมีความซับซ้อนและเต็มไปด้วยความเสี่ยง ทำให้การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร (Pasopa, 2018; Thunpuattadom et al., 2018; Peerapongpipath & Hensawang, 2019) คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) เป็นกลไกสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีหน้าที่หลักในการตรวจสอบและสอบทานระบบการควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง และการรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับเพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม การกำกับดูแลกิจการเป็นกลไกสำคัญในการลดต้นทุนของหน่วยงานและผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างเจ้าของและผู้จัดการ (Jensen & Meckling, 1979; Younas & Kassim, 2022) แนวปฏิบัติขององค์กรเป็นหนึ่งในข้อพิจารณาที่ใช้ในการดึงดูดความสนใจของนักลงทุนที่ใช้เพื่อวัดประสิทธิผลของนโยบายการจัดการต่างๆ ของบริษัท และตอบสนองความคาดหวังของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Baker & Martin, 2011; Alshirah et al., 2021) จากเหตุการณ์ในอดีตช่วงปี ค.ศ.2001-2002 เป็นวิกฤตที่เริ่มต้นมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาแต่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั่วโลก วิกฤตที่เกิดขึ้นจากการคอร์รัปชันของผู้บริหารระดับสูงของบริษัท Enron และ WorldCom เรื่องอื้อฉาวจากการแสดงรายการบิดเบือนในงบการเงิน ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมาก สำหรับประเทศไทยข่าวอื้อฉาวที่เพิ่งเกิดขึ้นในปี 2566 ของบริษัท สตาร์ค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) STARK ที่สร้างความเสียหายให้กับนักลงทุนทั้งตลาดหุ้นและหุ้นกู้ 50,000 ล้านบาท จากการตกแต่งบัญชีสร้างยอดขายปลอมและสร้างลูกหนี้เท็จ การตกแต่งกำไรเพื่อต้องการแสดงกำไรที่เพิ่มขึ้นจากเดิมเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มกับหุ้น ซึ่งถือเป็นข่าวดีและทำให้บริษัทมีมูลค่าเพิ่มขึ้น และสร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนเข้าซื้อหุ้นกู้และหุ้นทุนจากกรณีดังกล่าวส่งผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเงิน นักลงทุน เป็นต้น เรื่องอื้อฉาวดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากกลไกการตรวจสอบภายในของบริษัทฯ อาจมีช่องโหว่ ทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถปิดพหุเหตุการณ์ทุจริตได้ เช่น การออกแบบระบบบัญชีที่ซับซ้อน ควบคุมการเข้าถึงข้อมูล และคณะกรรมการตรวจสอบอาจความขาดประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ ขาดอิสระจากฝ่ายบริหาร เป็นต้น ดังนั้น คณะกรรมการตรวจสอบเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการกำกับดูแล (Hines et al., 2015; Vuuren, 2016) การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานทางการเงินและการควบคุมภายในของบริษัท ควบคุมความเสี่ยงเพื่อช่วยป้องกันปัญหา การฉ้อโกง การตกแต่งรายการทางบัญชี และการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย นักลงทุนมีความมั่นใจมากขึ้นและนำไปสู่ราคาหุ้นที่สูงขึ้น

องค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ

ปัจจุบันนอกจากบริษัทมหาชนแล้ว บริษัทเอกชนยังได้จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการในการตรวจสอบ และสอบทานระบบควบคุมภายใน สอบทานรายงานทางการเงิน และการบริหารความเสี่ยงสำหรับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยสมาชิกไม่น้อยกว่า 3 คน แต่ต้องไม่เกิน 5 คน ปกติขึ้นอยู่กับขนาด ขอบเขตความรับผิดชอบ และควมมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท โดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 3-5 คนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องเป็นกรรมการที่มาจากกรรมการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ โดยที่ทุกคนต้องเป็นกรรมการที่อิสระจากการบริหารงานภายใน และอย่างน้อย 1 คนต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ หรือมีประสบการณ์ ด้านการบัญชี การเงิน หรือการตรวจสอบ เพื่อให้ทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงิน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2564) คณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพจะเน้นการเพิ่มความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นและป้องกันไม่ให้ผู้จัดการได้รับประโยชน์ส่วนตัว และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นคุณสมบัติสำคัญช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบมีมุมมองที่เป็นอิสระเกี่ยวกับกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัท และทำให้มั่นใจได้ว่าคณะกรรมการไม่ได้ถูกรองรับโดยผู้บริหารหรือผู้จัดการ สามารถทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจแก่ผู้ถือหุ้นและ

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

นักลงทุนว่าบริษัทมีการบริหารงานอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ มีงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกระทบต่อคุณภาพของการรายงานทางการเงิน (อนุวัฒน์ ภักดี และ ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร, 2564) และจะต้องมีการประชุมอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง หรือปีละ 4 ครั้ง ทั้งนี้หรืออาจมีการประชุมเพิ่มเติมเป็นการพิเศษได้ตามสมควร การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกระทบสำคัญต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยรวมขององค์กร ความถี่และระยะเวลาของการประชุมจะเป็นไปตามขนาดขององค์กรและจำนวนประเด็นที่จะหารือในการประชุม อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญกว่าความถี่ของการประชุมคือเนื้อหาและผลลัพธ์ของการประชุม ซึ่งความถี่ในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของบริษัทและสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการติดตามผลการตรวจสอบ

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

การตรวจสอบรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ตรวจสอบและสอบทานรายงานทางการเงินก่อนที่จะนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น เพื่อให้มั่นใจว่ารายงานทางการเงินมีข้อมูลถูกต้อง โปร่งใส และเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี กระบวนการรายงานทางการเงินเป็นความรับผิดชอบอีกอย่างหนึ่งของคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นกลไกการกำกับดูแลติดตามนโยบายการบัญชี และแนวปฏิบัติขององค์กร สอบทานงบการเงินขององค์กรรายเดือน หรือรายไตรมาส รวมถึงการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณการทางบัญชี สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะต้องเผยแพร่รายงานทางการเงินในรายงานแบบ 56-1 One Report และนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียน นักวิจัยในอดีตหลายท่านได้กล่าวถึงคณะกรรมการตรวจสอบ Alshirah et al. (2021) พบว่าความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นเรื่องสำคัญสามารถติดตามสอบทานรายงานทางการเงิน กำกับดูแลการรายงานทางการเงินขององค์กรและช่วยปกป้องผลประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียและผู้ถือหุ้น Abdullah & Shukor (2017) และ Amrin (2019) พบว่าความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงินส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูล Alshirah et al. (2021) พบว่ามีส่วนช่วยในการปรับปรุงการรายงานทางการเงิน รวมถึงการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำกับดูแลผู้บริหารหรือผู้จัดการของบริษัท ซึ่งความถี่ในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการติดตามตรวจสอบ และการที่มีการประชุมบ่อยทำให้ได้รับทราบข้อมูลประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์ของบริษัท นอกจากนี้ Amrin (2019); Alshirah et al. (2021) และ Ahmad et al. (2021) พบว่าความถี่ในการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูล จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจทางการเงินและการกำกับดูแลแนวปฏิบัติด้านการรายงานทางการเงินขององค์กร การตรวจสอบรายงานทางการเงิน (Alqatamin, 2018; Shatnawi et al., 2019) และความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นคุณสมบัติสำคัญ เนื่องจากความเป็นอิสระจะช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบมีมุมมองที่เป็นอิสระเกี่ยวกับกระบวนการรายงานทางการเงินของบริษัท และทำให้มั่นใจว่าได้ว่าคณะกรรมการไม่ได้ถูกรวบงำโดยผู้บริหารหรือผู้จัดการ ซึ่งนำไปสู่คุณภาพการตรวจสอบที่สูงขึ้น (Oroud, 2019) นอกจากนี้ Shatnawi et al. (2019); Amrin (2019) พบว่าความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพ ความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความสมบูรณ์ของรายงานทางการเงินของบริษัท และมีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ ดังนั้นคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสร้างความมั่นใจว่ารายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ

การสอบทานระบบการควบคุมภายใน

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าระบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะป้องกันความเสี่ยง ตรวจจับการทุจริต และรักษาความถูกต้องของข้อมูล

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

คณะกรรมการตรวจสอบซึ่งดำเนินงานร่วมกับคณะกรรมการควบคุมภายใน มีหน้าที่กำกับดูแลวางแผนทางและสอบทานให้บริษัทมีระบบควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรได้ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ มีการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม และยังมีบทบาทสำคัญในการคัดเลือกผู้ตรวจสอบภายนอกในการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีตามกฎหมาย หรือเรียกว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อตรวจสอบและสอบทานบัญชีขององค์กรพร้อมกับแสดงความเห็นต่อการเงินขององค์กร คณะกรรมการตรวจสอบจะช่วยดูแลให้ผู้ตรวจสอบบัญชีภายนอกมีความเป็นอิสระในการตรวจสอบ และไม่ก้าวก่ายหรือแทรกแซงในการออกความเห็นต่อการรายงานทางการเงิน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะส่งรายงานทางการเงินต่อคณะกรรมการตรวจสอบ โดยทั้งสองฝ่ายจะหารือเกี่ยวกับรายการที่มีนัยสำคัญ เช่น ข้อผิดพลาดของฝ่ายบริหาร การฉ้อโกง ปัญหาหรืออุปสรรคในกระบวนการควบคุมภายใน และปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล นอกจากนี้คณะกรรมการตรวจสอบยังได้สอบทานความเพียงพอของการควบคุมภายในตามแบบประเมินของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่อาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ของบริษัท และเพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอและเหมาะสม

การกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่กำกับดูแลกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรได้ระบุวิเคราะห์ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ด้านการบริหารทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการตรวจสอบจะหารือกับฝ่ายบริหารขององค์กรเกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติที่ใช้มีการจัดลำดับความสำคัญ และดูผลการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่คุกคาม เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลความเสี่ยงทั้งความเสี่ยงทางการเงินและที่ไม่ใช่ความเสี่ยงทางการเงิน โดยคณะกรรมการตรวจสอบจะสอบทานการบริหารความเสี่ยงจากรายงานของหน่วยงานควบคุมภายใน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทได้ระบุความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท และได้มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง โดยมีมาตรการบริหารความเสี่ยงครอบคลุมความเสี่ยงทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันความเสี่ยงทางไซเบอร์ได้เพิ่มความกังวลเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินอย่างมาก ในการจัดการความเสี่ยงทางไซเบอร์จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม โดยคณะกรรมการตรวจสอบอาจเป็นผู้นำในการติดตามแนวโน้มภัยคุกคามทางไซเบอร์พัฒนากระบวนการภัยคุกคามที่สำคัญต่อบริษัทและความรับผิดชอบอื่นๆ รวมถึงการกำหนดความรับผิดชอบสำหรับฝ่ายบริหารในการสื่อสารต่อผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอก และต้องทบทวนนโยบายของบริษัทอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้แน่ใจว่านโยบายมีความทันสมัย ครอบคลุม อาจกำหนดนโยบายเพิ่มเติม หรือแนวทางปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจงเพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นการตรวจสอบ และการปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับอย่างเคร่งครัดช่วยลดความเสี่ยงและสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

คณะกรรมการตรวจสอบกับผลการดำเนินงานกิจการ

กลไกการกำกับดูแลและการปรับปรุงผลการดำเนินงานของบริษัท ส่วนหนึ่งมาจากคณะกรรมการตรวจสอบที่มีบทบาทสำคัญในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพิ่มความน่าเชื่อถือของบริษัท สร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุน ลูกค้า คู่ค้า และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ สามารถบ่งชี้ได้ว่าบริษัทมีนโยบายการบัญชีที่ดีและมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ทำให้มั่นใจได้ถึงคุณภาพของรายงานทางการเงิน (Alshirah et al., 2021) นอกจากนี้ยังพบว่าคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการ ดังตารางที่ 1

ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2567)

ตารางที่ 1 แสดงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของกิจการ

ผู้วิจัย	คณะกรรมการตรวจสอบ				ผลการดำเนินงาน		
	ขนาดของคณะกรรมการ	ความเป็นอิสระ	ความเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงิน	ความถี่ในการประชุม	ROA	ROE	Tobin's Q
นงลักษณ์ ผุดผ็อก และ สุรีย์ โปษกรณัฐ (2566)		/	/	/		/	/
ภูษณิศา ส่งเจริญ (2562)				/		/	
Albawwat et al. (2020)	/	/	/		/		
Ali & Amir (2018)	/	/		/			/
Ashari & Krismiaji (2019)	/		/	/	/	/	
Bazhair (2022)		/	/		/	/	
Mohammed (2018)		/		/	/		
Ozcan (2021)	/		/	/			/
Raza et al. (2020)				/		/	

* ROA อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์, ROE อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น, Tobin's Q ตัววัดผลการดำเนินงานตามมูลค่าตลาด

จากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบ เช่น ขนาดความเป็นอิสระ ความเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงิน และความถี่ในการประชุมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานของกิจการ นอกจากนี้ประสิทธิผลของคณะกรรมการตรวจสอบตามทีระบุโดยปัจจัยต่างๆ เช่น ความเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านบัญชีและการเงิน และความถี่ในการประชุมเชื่อมโยงกับการรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสูงขึ้นและนำไปสู่มูลค่าตลาดที่สูงขึ้น (Park, 2022; Mnzava, 2023) ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบในการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลกิจการและส่งผลในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินและมูลค่าตลาดของบริษัท แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพมากกว่าบริษัทที่มีการบริหารจัดการที่ไม่ดี (Zhou et al., 2018) และที่สำคัญช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุน และหลักฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะของคณะกรรมการตรวจสอบที่ช่วยปรับปรุงผลการดำเนินงานของบริษัทจะช่วยกรรมการในการตัดสินใจในการจัดโครงสร้างคณะกรรมการตรวจสอบในลักษณะที่จะพัฒนาประสิทธิผลและส่งต่อผลการปฏิบัติงานโดยรวมตามหลักทฤษฎีตัวแทน (Jensen & Meckling, 1979) ซึ่งให้เกียว่ายิ่งคณะกรรมการตรวจสอบมีความเป็นอิสระมากเท่าใดประสิทธิภาพการทำงานก็จะดีขึ้นเท่านั้น ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายในอนาคตเพื่อเพิ่มความมั่นคงแก่ผู้ถือหุ้น ปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ

บทสรุป

คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง การลดความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญเพื่อป้องกันความเสียหายทางการเงินและชื่อเสียงของบริษัท ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง การมีคณะกรรมการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับบริษัท ส่งผลในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินและมูลค่าตลาดของบริษัทช่วยเพิ่มความมั่นใจแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ และดึงดูดนักลงทุนและลูกค้าที่มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นงลักษณ์ ผุดผ็อก และ สุรีย์ โปษกรัญญ. (2566). องค์ประกอบคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและคณะกรรมการตรวจสอบที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานและผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารศิลปการจัดการ*, 7(3), 1108-1135.
- ภูษณิศ ส่องเจริญ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 5(1), 162-172.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2564). *กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ*. สืบค้นจาก www.sec.or.th/TH/Documents/AboutUs/charterthai.pdf.
- อนุวัฒน์ ภัคดี และ ศิลปพร ศรีจันทร์เพชร. (2564). ผลกระทบของคุณลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อการจัดการทำไรที่แท้จริง: หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 41(4), 1-26.
- Abdullah, M., & Shukor, Z. (2017). The Comparative Moderating Effect of Risk Management Committee and Audit Committee on the Association between Voluntary Risk Management Disclosure and Firm Performance. *Jurnal Pengurusan*, 51, 159-172.
- Ahmad, A., Muhammad, M., & Narullia, D. (2021). Corporate Risk Disclosure: The Effect of Corporate Governance. *Journal of Applied Managerial Accounting*, 5(1), 101-113.
- Albawwat, A., Almansour, A., Al-Zobi, N., & Alrawashedh, N. (2020). The effect of board of directors and audit committee characteristics on company performance in Jordan. *International Journal of Financial Research*, 11(6), 10-24.
- Ali, K., & Amir, M. (2018). Impact of Audit Committee structure on firm's value in Pakistan: Evidence from the Cement Sector. *Journal of Corporate Governance Research*, 2(1), 42-57.
- Alqatamin, R. (2018). Audit Committee Effectiveness and Company Performance: Evidence from Jordan. *Accounting and Finance Research*, 7(2), 48-60.
- Alshirah, M., Alshirah, A., & Lutfi, A. (2021). Audit committee's attributes, overlapping memberships on the audit committee and corporate risk disclosure: Evidence from Jordan. *Accounting*, 7(2), 423-440.
- Amrin, A. (2019). An empirical study: characteristics of business entities and corporate governance on risk disclosure practices. *Business: Theory and Practice*, 20(1), 25-49.
- Ashari, S., & Krismiaji, K. (2019). Audit Committee Characteristics and Financial Performance: Indonesian Evidence. *Equity*, 22(2), 139-152.
- Baker, H., & Martin, G. (2011). *Capital Structure and Corporate Financing Decisions: Theory, Evidence, and Practice*. New Jersey: John Wiley & Sons.
- Bazhair, A. (2022). Audit committee attributes and financial performance of Saudi non-financial listed firms. *Cogent Economics & Finance*, 10(1), 2127238.
- Hines, C., Masli, A., Mauldin, E., & Peters, G. (2015). Board Risk Committees and Audit Pricing. *AUDITING: A Journal of Practice & Theory*, 34(4), 59-84.
- Jensen, M., & Meckling, W. (1979). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs, and Ownership Structure. In K. Brunner. (ed.). *Economics Social Institutions. Rochester Studies in Economics and Policy Issues* (pp. 163-231). Dordrecht: Springer.

- Mnzava, B. (2023). Does audit committee matter? Evidence from Tanzanian listed firms. *Central European Review of Economics and Management*, 7(2), 15-39.
- Mohammed, A. (2018). The Impact of Audit Committee Characteristics on Firm Performance: Evidence from Jordan. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 22(5), 1-7.
- Oroud, Y. (2019). The Effect of Audit Committee Characteristics on the Profitability: Panel Data Evidence. *International Journal of Economics and Finance*, 11(4), 104-113.
- Ozcan, A. (2021). Audit Committee and Firm Value: An Empirical Investigation. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 23(2), 204-221.
- Park, Y. (2022). Audit Committees, Corporate Governance, and the Quality of Financial Reporting: Evidence from Market Reactions to Earning Announcements. *Journal of Accounting and Finance*, 22(4), 188-212.
- Pasopa, P. (2018). The Relationship between Corporate Governance and Performance Measures of Companies Listed in The Stock Exchange of Thailand's SET100. *Asian Administration and Management Review*, 1(1), 66-75.
- Peerapongpipath, P., & Hensawang, S. (2019). The Influence of Institutional Shareholdings on Corporate Governance: Empirical Evidences of the Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand in the SET100. *Asian Administration and Management Review*, 2(1), 150-161.
- Raza, W., Hayat, K., Farooq, N., & Bilal, H. (2020). Corporate Governance and Return on Equity Evidence from Pakistan Stock Exchange. *Journal of Accounting and Finance in Emerging Economies*, 6(1), 63-72.
- Shatnawi, S., Hanefah, M., Adaa, A., & Eldaia, M. (2019). The Moderating Effect of Enterprise Risk Management on the Relationship between Audit Committee Characteristics and Corporate Performance: A Conceptual Case of Jordan. *International Journal of Academic Research Business and Social Sciences*, 9(5), 177-194.
- Thunputtadom, P., Pongsupatt, T., Srijunpetch, S., Sincharoonsak, T., Chuaychoo, M., & Bosakoranut, S. (2018). The Impact of Corporate Governance on Operational Performance of Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand. *Asian Administration and Management Review*, 1(1), 84-93.
- Vuuren, H. (2016). Risk Management Disclosure Practices in Accordance with King II and III: The Case of Selected JSE Listed Companies. *International Journal of Economics and Finance Studies*, 8(2), 159-174.
- Younas, A., & Kassim, A. (2022). Empirical Review of Business Challenges and Opportunities from the Covid-19 Pandemic. *Journal of Business Management and Accounting*, 12(2), 63-79.
- Zhou, H., Owusu-Ansah, S., & Maggina, A. (2018). Board of directors, audit committee, and firm performance: Evidence from Greece. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 31, 20-36.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).